

4 Regióny Slovenska a možnosti ich rozvoja

? ABCD

Starovekí Gréci nazývali Dunaj menom Istros. Ako sa Dunaj nazýva po latinsky?

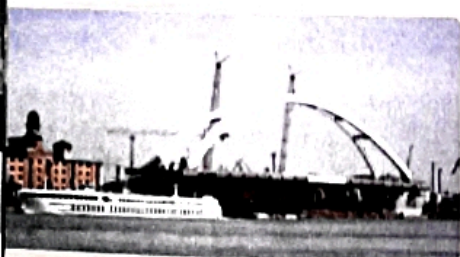
- A) Duna   B) Dunarea
C) Danube   D) Danubius

Bratislavský kraj patrí k najteplejším oblastiam Slovenska, preto je výjav na obrázku veľmi zriedkavý, no z času na čas ho možno vidieť. Ladoborec na Dunaji v činnosti.

V Bratislave sa nachádza jeden z najväčších chemických závodov na Slovensku – Slovnaft (v pozadí) a tiež najväčšie sídlisko na Slovensku – Petržalka (v popredí), kde žije 105 000 obyvateľov. Keby bola Petržalka samostatným mestom, bola by tretím najľudnatejším na Slovensku.

Zatiaľ najmladší bratislavský most Apollo postavili tak, že jeho hlavnú časť – oblúk – zostavili na brehu a potom ju otočili o zhruba 90° nad Dunaj a usadili na nosný pilier.

Bratislavský kraj

Územie Slovenska tvorí osem krajov.

Bratislavský kraj leží na juhozápade Slovenska. Hoci je naším najmenším krajom podľa rozlohy, tá tvorí približne iba jednu dvadsiatinu rozlohy Slovenska, žije v ňom až jedna desatina obyvateľstva štátu. Má tak najväčšiu hustotu zaľudnenia, takmer 300 obyvateľov na km². Tvorí ho osem okresov, pričom na päť z nich je rozdelené hlavné mesto – Bratislava – a ďalšie tri sú príslušné okresy: Malacky, Pezinok a Senec.

Bratislavský kraj z juhu ohraničuje aj Dunaj, ktorý sa prerezal cez Malé Karpaty. Tie rozdeľujú kraj na dve nerovnako veľké časti: Záhoriskú a Podunajskú. Poloha na styku úrodných nížin a nízkeho pohoria je výhodná. Jeho západnú hranicu tvorí rieka Morava a je súčasne aj našou hranicou s Rakúskom. Jeho severné a východné hranice sú umelé. Susedí s Trnavským krajom. Podnebie kraja je teplé a pomerne suché. Územie je väčšinou odlesnené a úrodné s pomerne hustou zástavbou. Významná je aj hospodárska a dopravná poloha kraja. Vedú ním najvýznamnejšie cestné, železničné, vodné aj letecké spojenia Slovenska.

V minulosti bolo územie osídlené **Keltmi** a **Rimanmi**. Od 6. storočia v obyvateľstve dominujú **slovanské kmene**. Na území kraja postavili päť hradov. Z nich dva (Bratislavský hrad a hrad v Devíne) sú dnes súčasťou Bratislavy a predstavovali významné strediská **Veľkej Moravy**.

Hlavné mesto Bratislava

Už v 13. storočí získala Bratislava mestské práva. V časoch tureckých vojen a okupácie veľkej časti Uhorska bola jeho **hlavným** a **korunovačným mestom**. Z tohto obdobia sa zachovali časti hradieb. Mesto sa neskôr rýchlo rozrastalo, zvyšoval sa počet jeho obyvateľov aj rozloha (najmä v 20. storočí). Obyvateľstvo mesta pribúdalo najrýchlejšie po druhej svetovej vojne do roku 1990. Vtedy sa postavili aj najväčšie sídliská, napr. v Dúbravke, Petržalke a i. Dunaj preklenuje **päť mostov**. Pre mesto sú najcharakteristickejšie Starý most (v súčasnosti po ňom doprava nepremáva) a Nový most (Most SNP) s vyhliadkovou vežou, ktorú prirovnávajú k lietajúcemu tanieru. Pre dopravu je najvýznamnejší Prístavný most, denne ním prejde vyše 100 000 vozidiel. Centrálna časť Bratislavy (Hrad a Staré mesto) je mestskou pamiatkovou rezerváciou.

Bratislava v minulosti bola vždy viacjazyčným mestom. Vzhľadom na polohu sa tu používali nemčina, maďarčina a slovenčina. Po vzniku Československa v roku 1918 (veľký prílev obyvateľov z celého Slovenska) úplne prevládla slovenčina. Bratislava je v porovnaní s inými hlavnými mestami štátov EÚ skôr menším mestom. V našom hlavnom meste žije približne každý trinásty obyvateľ Slovenska.

Novodobý rozvoj mesta podnietila **priemyselná výroba**. Najvýznamnejšie sa stali chemické, strojárské (zbrojárské) a potravinárske závody. Bratislavu i v súčasnosti často označujú aj za mesto chémie, najznámejšie závody sú Slovnaft a Istrochem. Vyrábajú sa v nich benzín, nafta, oleje a ďalšie chemikálie, a gumárske výrobky.

V záhorskej časti Bratislavy stojí jeden z najväčších závodov Slovenska – Volkswagen Bratislava. Vyrábajú a montujú sa v ňom automobily Volkswagen. Potravinárske závody zabezpečujú výrobu potravín: cukrovín, čokolád, mliekarenských a pekárenských výrobkov, rôznych nápojov a i.

